

ELŐFIZETÉS

KELYBEN ÉS VID ÉKEN
Egy évre ... 160 Lei.
Fél évre ... 75 Lei.
Egy negyed évre ... 40 Lei.
Egy hónapra ... 15 Lei.

Nyitási díj: 10 Lei.
Megilletmény: 10 Lei.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

Arad és eszéki egyesült
vasúti palotájában.
TELEFON-SZÁM: 332.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Résevény
Társaság.
Bulevardul Regale Ferdi-
nand I. (József főh.-ut 22)
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1920.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Szombat, szeptember 25

Budapest—Bukarest.

LYON. A nemzetközi vasúti bizottság elhatározta, hogy Wien-Budapest-Bucaresti között három-szer, Budapest-Bucaresti között pedig naponként közlekedő vonatokat léptet forgalomba.

Békeállapot Románia és Németország között.

BERLIN. Románia és Németország közötti békeszerződés ratifikálására vonatkozó okmányokat mindkét kormány részéről Párisban kölcsönösen kicserélték és így a két ország között szeptember hó 14-ével a teljes békeállapot helyreállott.

Az alispán nyugalomba vonul.

Mladin Miklós, Aradvármegye alispánja legközelebb nyugalomba vonul. A vármegyeházán már hónapokkal ezelőtt beszéltek, hogy az alispán, aki 70 esztendősen bírja a munkát és nyugalomba vonul, mielőtt szabadságideje teljen. A szabadságidő letelte után az alispán újból elfoglalta a munkáját, de most végérvényesen elhatározta nyugalomba vonulását. Ma reggel Mladin Miklós Clujra (Kolozsvárra) utazott és az ottani belügyi államtitkárságnál berryujtja nyugdíjaztatása iránti kérelmét. Amíg az államtitkárság dönt, az alispán szabadságon marad. Mladin Miklós a magyar uralom alatt 32 évig volt a megyei közigazgatás szolgálatában és mint eleki főszolgabíró vonult nyugalomba. A román impérium átvételekor reaktiváltak.

A lakások igénybevétele.

A helyőrségi parancsnokság a következő hirdetményt bocsátotta ki: Arad város összes lakóinak tudtára adatik, hogy a lakásokra vonatkozó mentességi igazolványok, bármely hatóság részéről állítottak is ki, jelen közléssel hatályukat veszítik. Arad városa hadizónában esvén a katonák elhelyezését, illetőleg elszállásolását a lakáshivatal és a helybeli áll. rendőrség közreműködése mellett a térparancsnokság fogja eszközölni. A lakáshivatal a térparancsnoksággal és az áll. rendőrséggel egyetemben egy kimutatást fog készíteni kerületenként felvett azon lakásokat illetőleg, ahol tiszteket, valamint az aradi helyőrséghez beosztott, vagy esetleg itt átvonuló csapatokat fognak elhelyezni. Ezen kimutatásban feltüntetett lakások azon katonák rendelkezésére bocsátatnak, akik a térparancsnokság által látalmazott lakásigazolványt felmutatják. Daskievici tábornok, helyőrségi parancsnok.

Millerand Franciaország új elnöke.

PÁRIS. A francia képviselőház és szenátus tegnapi teljes ülésén ötszázharmincegy szavazattal Millerandot a francia köztársaság elnökévé választották meg. Bourgeois visszalépett a jelöltségtől és így is 138 szavazatot kapott. Millerand Sándor született Párisban 1859 február 10-én. 1881-ben ügyvéd lett és a fővárosban evvel egyidejűleg Clémenceau újságjának, a La Justicennek szerkesztőségébe lépett s 1884-ben a párisi

Községtanácsba, 1885-ben pedig a képviselő-kamarába választották. Mindkét testületben a szociálistákhoz csatlakozott és figyelmet keltett a munkásosztály érdekében tett számos interpellációjával. Kiváló szónok. 1884-ben saját lapot alapított La Voix címmel. 1898 június 23-án miniszter lett a Waldeck-Rousseau kabinetben. Ő volt az első szociálista, aki miniszteri posztra emelkedett.

Intő szózat Magyarországból.

(Maradjon mindenki otthon.)

A Budapesten működő Erdélyi Otthon Segélyező Egyesület budapesti lapja az Erdélyi Hírek vezető helyen közli az alábbi levelet:

Tisztelt Szerkesztőség! Olvasom naponta, szívbeli igaz fájdalommal, hogy újabb és újabb zsúfolásig telt marhakocsikból álló vonatok érkeznek még mindig Magyarországra kiutasítottak, vagy önként távoztak. És ezek a szerencsétlenek jobbadán Budapestnek veszik útjukat, gondolván, hogy itt a kormány és társadalom egyszeriben segíthet rajtuk, noha tömegesen érkeznek más városokba is; Debrecenbe, Hódmezővásárhelyre, Kecskemétre, Kiskunhalasra stb. Ha valaki tudja, én tudom, mi az elhagyott az otthon. Ma azt mondom, hogy megbántam. És ha azóta szerzett tapasztalataimat, sokat hánytatott lelkem megfontolásainak eredményét valami harsány szavakkal át tudnám kiáltani a demarkációs vonalakon, azt mondanám otthon maradj véreimnek:

— Maradjatok odahaza! Kiváltképpen a tisztviselőknek és a másféleképpen tekintélyes vezetőférfiaknak kötelességük most már, nézetem szerint, odahaza maradniuk. A vezetőférfiak, köztisztviselők egyébként is sok hasz-

nára válhatnak a lakosságnak mindennapi ügyes-bajos dolgaik elintézésében. Sok jót lehet tenni tanácssal, közbenjárásokkal. De csak közvetlenül odahaza. A falubeli jegyző vagy a járási szolgabíró innét, Budapestről már nem sokat segíthet a maga népe bajain. Hanem, ha odahaza maradhat, még talán — igen.

Budapest már egyáltalában nem bírja eltartani a menekülteket egyre szaporodó tömegét. A megélhetés másképpen s rettenetesen nehéz. Kereset, foglalkozás nincs — ennyi ember számára. Kivált tisztviselőknek. Hiszen a kormány és nemzetgyűlés egyre azon töri a fejét, hogy miképpen apassza az itt meglevő tisztviselők létszámát, nemhogy még az utonnan érkezőket is állásba tudja helyezni. A helyzet tehát azt parancsolja, hogy aki csak teheti, maradjon odahaza övéi között.

Papp György,

csikmegyeri, szépvízi menekült. Papp György intő szövegéhez nincs mit hozzáfűzzünk. Hiszünk, hogy erdélyi testvéreink megértik annak minden egyes szavát és itthon maradnak, a mi szép falvainkban, gazdag kulturájú városainkban, hogy szolgálják a román impérium alá került véreik érdekeit.

Giolitti és Take Jonescu elmaradt találkozása.

BUCURESTI. A Dacia francia lapokból vett hírek szerint szóvá teszi, hogy miért maradt el az a fontosnak jelzett beszélgetés, a melynek Aix-les-Bainsben Giolitti olasz miniszterelnök és Take Jonescu között kellett volna megtörténni. A Petit Journal szerint az olasz miniszterelnök visszatartotta a találkozást Take Jonescuvval és nem volt hajlandó őt fogadni, mert Take Jonescu körülbeül egy évvel ezelőtt a román lapokban súlyos támadásokat intézett Giolitti ellen. A Le

Progress című lap szerint a találkozás elmaradásának oka az volt, hogy Millerand a külföldi diplomatákat egy estélyre hívta magához és miután Giolitti szokásához híven esti meghívásokat a multban sem fogadott el soha, ez okból nem vett részt most sem az estélyen.

PÁRIS. A „Le Matin” Take Jonescu és Millerand tanácskozááról ezeket írja: Vasárnap fogadta Millerand Take Jonescu látogatását, melynek Európa legközelebbi jövőjére fontossága le-

fiet. Millerand a szavakkal fogadta Take Jonescut:

— Olvastam a „Matin” főszerkesztője előtt tett nyilatkozatát és mindenek előtt ki kell jelentenem, hogy ezt nagy meglepéssel olvastam. Minden egyes szavát helyeslem. — Számíthatok rá, hogy Franciaország segítségére lesz? Kérde a román államférfi. — Számíthat rá, feleli Millerand.

A beszélgetés fél óráig tartott, melynek folyamán Románia külügyminisztere és a francia miniszterelnök a két országot érdeklő minden kérdést vitattak meg. Take Jonescu joggal mondhatta ma este, hogy szíve örömmel van vele. A mai, amelyen Veni zelesszal együtt dolgozik, abban áll, hogy Közép-Európa 80 millió lakosát egy csoportba tömöríti össze. A terv már testet kezd ölteni.

Katonai bevonulás.

Georgevich Izidor, a Katonai Igazgatóság vezetője a román vezérkar rendeletéből kifolyólag közölte, hogy szeptember hó 30-án reggeli 8 órakor a hadkiegészítő parancsnoksághoz a várban bevonulnak: az 1897 és 1898. évi születésű mindazon egyévi önkéntesi szolgálatra jogosított hadkötelesek, akik tanulmányaik folytathatása céljából halasztást nem kértek, vagy ha kértek, ebbeli kérelmük nem volt kellőleg okmányolva, vagy akik tanulmányaikat befejezték. Ezek a hadkötelesek szolgálatban maradnak a tiszti előkészítő tanfolyam megnyitásáig. Bevonulnak tovább a tartalékos tiszti tanfolyamot végzett 1897 és 1898. évi születésű hadkötelesek, akik a mult évi, illetve folyó év szeptember hó 1-ig halasztást nyertek. Végre bevonulnak az 1899. évi születésű összes hadkötelesek és mindazok a hadkötelesek, akik az előírt 2500 lei lómegevértési díj befizetése mellett beosztásukat a lovassághoz vagy tüzérséghez kérték. A kik bevonulási hadkötelezettségüknek eleget nem tesznek, azokat a katonai büntető törvénykönyv alapján fogják megbüntetni.

Mozdonyok Romániának.

BUCURESTI. Az osztrák Bpék I-só mozdonyai megérkeztek. E hó végén a gyár a még megrendelt 12 mozdonyt is leszállítja Romániának.

Mekri tábornok a C. F. R. vezérigazgatója Constanzába utazott, hogy ott előkészületeket tegyen az október elsején Amerikából érkező 39 mozdony montrozására. A mozdonyok szétszedve érkeznek és Constanzába fogják összeállítani.

A rigai béke.

LYON. Kedden tartotta meg a rigai békekonferencia első érdemleges ülését. A tanácskozáson először a lett külügyminiszter beszélt, majd a lengyelek vezetője, Donszki tette meg előterjesztéseit végül pedig Joffe, az orosz külügyvezetője szólalt fel. Mind a három a békességet hangsúlyozták és kívánták, hogy Kelet-Európa békéje és rendje mielőbb helyre álljon.

RIGA. Joffe, az orosz békeküldöttség vezetője a Dayli Chronicle tudósítójának kijelentette, hogy a szovjet-kormány mindenekelőtt garanciát kíván arra nézve, hogy a lengyeleknek nem lesznek agresszív szándékaik és hogy hadseregük létszámát leszállítják. Viszont a határok tekintetében az oroszok nem kívánnak a lengyeleknek nehézségeket okozni.

CERNIVOS. Magánjelentések szerint az ukrán csapatok visszafoglalták Kamenec Podolszkot.

Általános sztrájk

Csernovitzban.

CSERNOVITZ. A tegnapi nap folyamán a csernovitzi Siguranca kiutasította Lax és Crobet szociálista pincérket. Ennek következményeképpen az összes csernovitzi pincérek sztrájkba léptek. Kijelentették, hogy a két pincér, román állampolgár, tehát kiutasításuk teljesen alaptalan. Délután hat órára az összes szakmák bizalmi tanácskozásra hívták egybe. Az esti órákban a szociálista pártvezetőség ülést tartott a kiutasítás ügyében és elhatározta, hogy negyvennyolcórás általános sztrájkot hirdet ki. A sztrájk a mai napon már megkezdődött. Minden munka szünetel, a lapok is beszüntették megjelenésüket. A belügyi államtitkár a kormányhoz táviratot intézett, amelyben gyors utasításokat kér a helyzet normalizására. A szociálista pártvezetőség is táviratot küldött a kormánynak, amelyben a kiutasítás azonnali felfüggesztését kéri és ebben az esetben reméli, hogy az ügyet kedvezően intézik.

CERNOVIC. Az általános sztrájk tegnap véget ért. A városi miniszterelnök távirattal intézkedett, hogy a két pincér kiutasítását felfüggeszték, mire a szociálista pártvezetőség elrendelte a munka felvételét.

ÖSSZEFOGÁS

A borbély-sztrájk.

A már egy hónap óta húzódó borbély-sztrájk befejezéshez közeledik. A borbély munkások tegnap tartott gyűlése jólag egy bizottságot küldött a prefektushoz, amely közbenjárását kéri a megengedés érdekében. A rendőrprefektus megígérte támogatását a munkásoknak, mert a maximális árak megszüntetése folytán a borbélymunka teljesítése lehetővé válik. De megígérte a rendőrprefektus azt is, hogy a vasárnapi munkaszünet kérdésében is támogatni fogja a munkások álláspontját. Maguk a munkások ilyen feltételek mellett hajlandók felvenni a munkát, azonban azon munkaadóknak, akik a sztrájk folyamán munkásságukat kijelentették és munkakönyvüket a rendőrségre vitték, nem mennek vissza.

Magyarország nem kopogtat a szomszédoknál.

BUDAPEST. A nemzetgyűlésen Rakovszky elnök azt mondta, hogy kötelességének tartja a nyilatkozattételt olyan ügyben, mely a nemzetgyűlést és az elnököt érinti. A „Neue Freie Presse” egy cikket közölt, mely szerint a magyar nemzetgyűlés elnöke a nemzetgyűlés 13 tagjának utazását készíti elő Jugoszláviába és hogy Belgrádból kiterő választ kapott, Rakovszky kategorikusan kijelenti, hogy a „Neue Freie Presse” e cikket teljesen légből kapott. Sem-

miféle lépést nem tett a budapesti jugoszláv követségnél, hogy a magyar képviselők belgrádi útját készítse elő. A belgrádi kormánynak tulajdonított válasz, valamint a többi lépések, szintén csak kitalált dolgok. Az elnöki székéből teszi meg ezt a nyilatkozatot, hogy megmutassa a külföldnek, mely módon tévesztik meg a külföldi közvéleményt a magyarokról. Bár mekkora legyen Magyarország szerepeltetése, azért sohasem fog kopogtatni a szomszédok ajtaján.

Meggyszűnnek az erdélyi államtitkárságok.

BUCURESTI. Argetoianu belügyminiszter cluji (kolozsvári) látogatása alkalmával újból felvetődött az az eszme, hogy a kolozsvári államtitkárságokat minél előbb megszüntessék, illetve a bucuresti miniszteriumokba beolvasszák, hogy ezzel az egységesítés véglegessé váljék. Ennek az eszmének a megvalósítása most már nem ütközik különös nehézségekbe, mert a kultuszreszort már beolvadt a bucuresti miniszteriumba és pedig mint ismeretes, Goga Octavian miniszter vezetése alatt. Remélhető, hogy az egységesítés most már gyorsabb tempóban fog haladni és legkésőbb 1921. január 1-ig teljesen befejeződik.

MŰVESZET.

A Bókémek szombati előadása leledhetetlen emlékek fog szolgálni az aradi közönségnek. Kálmán Oszkár harmadik fellépését a legnagyobb várakozás előzi meg, ami indokolt is, mert a kiváló magyar basszista ragyogó művészete kifogástalan, precíz előadás keretében fog tökéletesen érvényesülni.

Győző Alfréd a Cigányban. A legnépszerűbb népszínművek egyikét, a Cigányt eleveníti fel vasárnap este a színház. A repitnek esztendő érdekességül szolgál, hogy Zsiga cigányt ezúttal először játsza Aradon Győző Alfréd. A közkezdett komikus különös ambícióval készül arra, hogy ennek a hálás és nehéz szerepnek minden szépségét visszaadja. A hétvégi délutáni előadásokon két kedves darabban fog szórakozni a közönség. Szombaton délután a Nagymanó játssza Novák Irénnel és vasárnap délután Bing János fellépésével a Lili operett megy.

A Modern Kávé mai műsora: 1. Molnár Ilonka énekesnő. 2. Lenkey György baritonista. 3. Janikov stepáncos. 4. Dragomir gyerekek mandolinművészek. 5. Benkő Gizi klasszikus tánc. 6. Várady Aladár groteszk komikus. 7. Mezey Nelly előadónő. 8. Benkő Gizi és Janikov apacs-duett. 9. Halász Rózsa énekesnő. 10. Ottea—Molnár román nemzeti táncduett. 11. Jankus Morini, a legjobb komikus. 12. Dragomir Valér és Lucia, a legkisebb kislányénekesek. 13. Florián gummiember. 14. „Ördög a vendéglőben” kacagtató bohózat.

A mozgóképszínházak műsora. Szeptember 25-én az Apollóban: Ártatlan bűnös. Társadalmi dráma — Az Uránában: A munka nemesít. Társadalmi dráma.

Ártatlan bűnös. Szombaton új műsort mutat be az Apolló színház. Bemutatásra kerül az „Ártatlan bűnös” című 6. felvonásos társadalmi dráma, amely az

élet legsúlyosabb problémáinak egyikét tárja elénk, szinte megdöbbentő realizmussal. A darab szerepelt neves moziszínészek kreálják, köztük a főszerepben Esther Carenava.

Uj műsor az Uránában. Szombaton új műsort mutat be az Uránia színház. Egy mélyseges filozofikus társadalmi drámát tűzött műsorra az Uránia. A filmjúdonság egyszerű, puritán címet visel: „A munka nemesít”. A fordulatok drámai cselekmény ostromozza a munkanélküli élel kenyérszűk és magasztalja a dolgozó embereket.

Hír a pótbeváltásról.

A pénzbeváltás alkalmával nagymennyiségű pénz maradt bejelentetlenül a beváltatlanul. Az emberek bizonyosan számítottak a pótbeváltásra, amelyet az igazolt pénzek bevonására s becsérelésére fognak elrendelni. A pénz beváltás után elterjedt a hír, hogy a kormány pótbeváltást nem rendel el s aki nem jelentette be bankjegyeit, vagy a beváltás után még koronákat fogadott el, elveszti a pénzét. A nagyközönség még ma is bizonytalanságban van ezzel a kérdéssel szemben. És a kérdés Bucurestiben sincs teljesen tisztázva. Muntean államtitkár nyilatkozata alapján az egész erdélyi sajtót bejárta a hír, hogy a be nem jelentett koronák beváltására a kormány pótbeváltási határidőt tűz ki. A beváltással kapcsolatban Argetoianu belügyminiszter kíséretében levő Seican bucuresti újságíró sajtó-tudósító érdekes kijelentést tett, mely sok tekintetben ellentétes a Muntean államtitkár optimisztikus nyilatkozatával.

Ugy hallottam Bucurestiben — mondotta Seican — hogy lesz pótbeváltás, de csak a szegényebb néposztályok és tisztviselők esetleg be nem jelentett vagy utólag igazolható koronakészletei kerülnek a beváltás alá. A kormány nem hajlandó a nagytőkések és nagybancok további spekulációját támogatni egy új beváltással. A pótbeváltásról tudomásom szerint élénk tárgyalások vannak éppen most folyamatban a pénzügyi reszortnál, de az ügy még kezdetleges stádiumban van és semmi biztosat nem lehet még tudni. Akik most koronákkal spekulálnak — érve a román lebelgyezési koronákat — azok igen rosszul fognak járni és könnyen elveszthetik azt, amit az első beváltás során szerencsésen megkelestek. Ha az állam tényleg becsérelné a tisztviselők és a szegény emberek koronáit, szociális érzékekről adna tanubizonyosságot.

Uj üzleti konjunktura Németországban.

A Keletporoszországban leszerelt és internált vörös katonák, közel 150.000 ember, rengeteg sok holmit hozott át magával német területre, amin ott sietve igyekeznek tulajdoni. A katonai föl szerelési tárgyakra a hatóság teret rá a kezét, de a keletporoszországi lakosságnak — főleg az élelmes kereskedőknek — így is bőséges alkalmuk van, hogy a vörös katonáktól összevásárolni árukon sok pénzt kereshessenek. Hogy milyen nagyarányú keresetekről van szó, annak illusztrálására megemlítjük, hogy a berlini lapok szerint 15—20 márkáért már egy lovat lehet venni az oroszoktól, 50 márkáért egy szekert, 100 márkáért autót, nem szólva értéktárgyakról, ékszerekről, melyeket — könnyen szerzett jószág — boldogan cserélnek be kenyérre, egy kis szalonára vagy fehérneműre a kiéhezett és lerongyolt oroszok.

ÖSSZEFOGÁS

A mai valutapiac.

A mai valutapiacra teljesen stagnált az üzlet. Külföldi valutákban kereslet egyáltalán nem mutatkozott. Csak dollárban volt kínálat, ellenben kereslet semmi. A dollár kurzusa 40—42 lei volt.

A megifjító természet.

Steinach tanár megifjítási kísérleteit figyelemmel kíséri a világ és orvosi folyóiratokban most egymásután sorolnak fel olyan eseteket, amikor a természet maga hajtotta végre a megifjítást. Hufelandra, a híres „Macrobiotica” szerzőjére hivatkozva, megírják, hogy a tudósnak egyik rokona hatvan éves korában súlyos lázzal járó betegségen esett át és a halál küszöbéről úgy tért vissza, hogy kinőtt a haja és új fogakat kapott és nyolcvan éves korában még hegyei mászott. Ugyancsak Hufeland írja meg, hogy ismert egy 116 éves embert, aki ebben a korban új fogakat kapott, amelyek azonban rövid idő múlva kinullottak, de újra kinőttek és 1791-ben százhusz éves korában halt meg Rechingen városában. Egy nyolcvan éves nő annyira megifjodott, hogy férjhez ment és anya lett. Idler tanár azt írja, hogy Verdur Margit nevű apaca hatvanöt éves korában új fogakat kapott és úgy megifjodott, hogy egész fiatal leány benyomását keltette. Dr. Schöner, egy nyolcvanhat éves nő rokonnáról azt írja, hogy míg azelőtt a fegerebb szemüveggel sem tudott olvasni, négy év óta egyáltalán nincs szüksége lvegre, emlékező képessége teljesen felfrisult és gyermekkori emlékeit teljes plaszticitással tudja előadni. Az orvosi véleménye szerint ennek a feltűnő változásnak súlyos lelki megrázkódtatás volt az oka, amely a matróna fivérének hirtelen halála következtében állott elő.

HIREK.

A mai hetipiac.

A mai Hetiműsor piac kelleme meglepetést jelentett a fogyasztó közönségnek. Ma ugyanis nagymennyiségben hozták a termelők a legváltozatosabb élelmiszereket a hetipiacra. Különösen gyümölcs-félékkel volt megcélzott a piac, ami magával hozta azt, hogy gyümölcsöt maximális áron alul is lehetett ma már kapni. Pózelek-féléknél, de még inkább a tejtermékeknél azonban a régi játék folyt a maximális árak körül. Pl. földlabi kilogrammja 1 leu, de kapni csak 3 lejért lehet. Különös örömet keltek azonban a Tökölj-térre szekerekkel megérkező fahusok, akik nagyjából burgonyát hoztak be 25-30 székérrel. A szárnyas-piac sajnos ma is, majdnem teljesen üres volt, aminek oka azonban az ismerteken kívül még a fokozódó baromfi-és hús-keresendő. Enyhült némiképpen a hushány, is, amennyiben a mérszárosok és hentesek nagyon korlátozott mértékben bár, de egy-egy sertést és marhát vettek.

— **CSENOCH VÉDI A ZSIDÓKAT.** Bucarest. Mint budapesti jelentések közlik, a múlt héten nagy zsidó küldöttség kereste fel Csernoch hercegprímást, akitől védelmet kértek az üldözött zsidóság számára. Csernoch kijelentette, hogy úgy is, mint az egész katolikus klérus a legmesszebbmenő védelmet fogják nyújtani a zsidóságnak.

— **ANGOL MUNKÁSOK A BOLSEVIZMUS ELLEN.** London. Az angol munkáspárt azokat a bolsevista törekvéseket, amelyek azt csatlakozásra szólították fel, visszautasította.

— **KINEVEZÉSEK A TÖRVÉNYSZÉKNEL.** Az aradi törvényszékhez újabb kinevezések érkeztek. Szilágyi János íródtisztet a X. fizetési osztály 2. fokozatába; Alexi István járásbírói tisztet a IX. osztály 2. fokozatába; Novák György telekkönyvvezetőt a X. osztály 1. fokozatába; Grosescu Tráfan íródtisztet a IX. osztály 3. fokozatába nevezte ki az igazságügyminiszter.

— **HÁZASSÁG.** Dr. Suciu János megyei főügyész Székelyudvarhelyen aug. 31-én házasságot kötött Campi Vici ur. leánnyal.

— **METIN-GÁZ — VILÁGÍTÁSRA.** Bucaresti. A marosvásárhelyi polgármesteri hivatal bucuresti bankok bevonásával azon fáradozik, hogy a város világítására a metin-gázforrásokat fogja felhasználni, amelyek mindössze hat kilométer távolságra fekszenek a várostól. Köztudomású, hogy ez a gáz hatékony, fűtésre és világításra is felhasználható. Amennyiben a terv megvalósul, igen sok gyáralapítás várható a városban. Ezidőszent a gázt még csak Dicsőszentmártonban használják, a hol már több mint egy éve a fát mint tüzelőanyagot nem is ismerik.

— **KALÁLOZÁS.** Sebestyén Manó villanyvillát főtisztviselő rövid betegség után hirtelen elhunyt. Temetése 26-án vasárnap d. a 10 órakor a Flórián-utca 9. számú házból. Az elhunytban Sebestyén Miksa gyárigazgató és Sebestyén József dr. beresjenői ügyvéd fiát, Jakab Mór és Károly Jenő hírlapíró sógorát gyászolják.

Az agyonlőtt áruló sirjának titka.

A lünevillei törvényszék előtt rendkívül titokzatos eset vár felderítésre. Néhány nappal ezelőtt Wolff, volt francia zászlóaljparancsnok sirját nyitva találták és hiányzott belőle a holttest. A sir egy gyümölcsös kert sarkában felelt és a város lakossága általánosan haraggal gondolt a benne elföldelt francia tisztre. 1914 szeptember 1-én történt a temetés. Minden évben ezen a napon megjelent egy fekete ruhás hölgy, aki a sirnál imádkozott és földszitette azt virágokkal. Azonban alighogy távozott, a nép a virágokat leszakította és szeméttel borította a hantokat. Ennek az volt az oka, hogy Wolffot, aki a háború legelején a 36. gyarmati zászlóaljat vezette, a hadbíróság 1914 szeptember 1-én, mint árulót agyonlövete. Katonai körökben elterjedt vélemény szerint a tiszt az első háborús napok vasztorának esett áldozatul. A szemtanúk erről a következőket beszélik: Wolff zászlóalja 1914 augusztusának utolsó napjaiban azt a parancsot kapta, hogy védelmezzen egy fensikot, amelyet a kedvező állásban lévő ellenség egy gyár mögül gépfegyverek tüzevel árasztott el és valóságos vérfürdőt rendezett a franciák soraiiban. Ez még az árokharc

rendszeresítése előtt történt és minden felrobbant gránátnak számítani ember esett áldozatul. A 36. zászlóalj rendkívül sokat szenvedett. Wolff parancsnok nagyon ideges volt és egyszerre csak azt látták, hogy a kardjára kötött fémhártyát lengette. A németek beszüntették a tüzelést, de mint-hogy nem az egész zászlóalj látta, hogy a parancsnok mit csinált, egy részük előretört. A németek még erősebben tüzeltek és a zászlóalj maradéka el is pusztult. Wolff egyik tisztje revolvért fogott a parancsnokra és letartóztatta. Néhány nappal később a hadtörvényszék Wolffot egyhangulag halálra ítélte. Azzal védekezett, hogy csak a katonáit akarta megmenteni egy olyan csellel, amelyet a németektől tanult. A katonai ügyész azt válaszolta erre a védekezésre, hogy francia tiszt, aki tart valamit a becsületére, úgy nem járhat el s a bíróság agyon is lövette Wolffot. A fekete ruhás hölgy, aki ebben az évben is megjelent a sirnál, kijelentette, hogy nemsokára igazságot fognak szolgáltatni Wolffnak. Valjon ki ő és ő vitte-e el a sirból a holttest maradványait és hová tette. Ezt akarja a lünevillei törvényszék megállapítani.

Blaia Lutz mosolya, Riskát eladták, A ravasz Gölem, Az utolsó szivar, Szemtelen bérkocsisok, Valami a versírásról, Vidám históriák, stb. című szennzáclás cikkeket közli az Aradi Fáklya legutolsó száma.

— **SZELHÁMOSSÁG — ARUBESZERZÉSSEL.** Hetek óta látogatta meg Arad tehetősebb polgárait egy a rendőrségen nagyon jól ismert szelhamos és pénz vesztel árubeszerzés céljaira, hamis váltók ellenében. Vannak Aradon többek, akik nem sejtették, hogy ki az az ember a megbízva, nagyobb összegeket bízták rá s most várják árulójukat. Egy ilyen áldozat, Szolnák Illés, szintén nagyobb összeggel — 20.000 lelei — dült be s miután hetek óta hiába várakozott, kénytelen volt és ma feljelentést tett a rendőrségen. A rendőrség a leírás nyomán felismerte régi ismerőst és Micsutia rendőrkapitány azonnal intézkedett, hogy hurokra kerüljön a szelhamos, akinek nevét a nyomozás érdekében ma még nem lehet nyilvánosságra hozni.

— **AZ ARADI TÜKÖR ÚJ ALAKBAN.** Az Aradi Tükör legközelebbi száma ma, szombaton jelenik meg a külföldi lapokhoz hasonló nagy újságtípusban. Az Aradi Tükörnek ez a száma szennzáclás az újságíróknak s egész sor reg munkásszelleme, bátorhangú cikke és érdekes riport teszi változatossá.

— **HARISNYA NÉLKÜL MONTE-CARLOBAN.** A leleményes németek szokásba hozták tengeri fürdőhelyeiken a célszerű harisnyanélkül viselést. Senkinek ötletét nem az, hogy a fürdővendégek, ha akár izlésesen, akár közönségesen néznek is ki, roussaut természetességgel egyszerűsítve öltözködésüket, elviselhetőbbé tették a tengerparti nagy hőséget. Most Monte-Carlóban is divattá fajult, hogy a nők harisnyanélkül járjanak az utcán, sőt a templomokba is meztelen lábszárral mennek már és a mondaine-i határokat is túllépő féktelenségükben a szentképek előtt is így térdelnek le. Nem valószínű, hogy a harisnyanélkül divat legközelebbi állomása, a franciák kedélyessége folytán, a Café de Paris-ban lesz.

— **ZSIRSZALONNA KIMÉRÉS A HATÓSÁGI SÁTORBAN.** Ertesztették a közönséget, hogy s. hó 25-én (szombaton) délután 2 órától a Szabadság-tér sátorban friss zsirszalomát osztunk ki ingyen nélkül. A zsirszalonna ára kg-ként Lei 20. Közvélekedési hivatal.

— **UTÓSZÉZON A MAROSBAN.** A Marosban megint vidám az élet. Az idő felmelegedett és a Maros hullámai között kellemes, zálos utószézon elevenedett meg. A katonai strandfürdő társaság elhamarkodottan zárta be kapuit, noha tudnia kellett volna, hogy a szeptember hó még a fürdő-hónapok közé tartozik Aradon. Augusztus végén jött egy kis hűvös idő és a strandfürdő urai sietve befejezték a szezon. A múlt évben még október nagyobbik felét is fürdőzve töltötte a közönség, lehet, hogy az idén is így lesz. A drága strand-jegek egy egész szezonra szoltak s ezt megrövidíteni csak a természetnek marának van joga.

— **TEMESVÁRI FOOTBALL CLUB** játszik vasárnap az AAC. ellen a Török Ódior-utcai sporttelepen d. a 10 óra körül.

— **EGY EST KURTAKEREN.** Még 1919. januárjában történt, hogy Kurtakeren Hui Kornél ittas állapotban felötölte szolgálói leányverővel Pelca Péter ottant lakost. Hui Kornél egy este ittas állapotban járva az utcán, világosságot látott egy ház ablakában Odament és három embert talált a szobában. Rájuk támadt, majd szavaltás közben Pelca Pétert felötötte. Az aradi törvényszék vád tanácsa ma folytatkozott az ügyvel és Hui Kornél vád alá helyezte.

— **SZENZÁCIÓS TALÁLMANY.** Londonból jelentik: Az angol fémtipari körök egy új acélgártási felfedezés foglalkoztatja és tartja állandóan lázas állapotban. Egy párisi vegyész új acélt állított elő, amely jóval erősebb az eddigi acélfémeknél és keménységében megközelíti a korund erősségét. Emellett az acél megtartja teljes rugalmasságát és éppen úgy feldolgozható, mint a legjobb krom-nikkel acélok. A Sheffield-gyárakban, melyek Anglia leghíresebb acélgyárai, lázasan folynak a kísérletek és az eddigi eredményből megállapítható, hogy ez az új találmány forradalmat jelent az acéltipar terén. Különösen a géplap s ebben is első sorban az autók és repülőgépek fog örülni nyerni az új acél alkalmazásával, mert a mai vastagságú szerkezeteknél felére csökken az anyag, tehát jóval kisebb helyre sokkal hatékonyabb motorikus erő tömöríthető össze. A tengelyek pedig szinte törhetetlenekké lesznek.

Táviratok.

— **A POGROM ÁLDOZATAI.** Moszkva. A Daily Herald munkatársa jelent, hogy Denikin, majd Petljare parancsnoksága alatt álló csapatok által rendezett pogromokon összesen 200 zsidó ember esett áldozatul.

— **HATMILLIÓ CSEMPÉSZET RUBEL.** Konstanza. A rendőrség Cifranica galaci kereskedőt rubelcsempészet miatt letartóztatta. Megmozgatásakor 6 millió rubelt találtak nála.

— **A KENYÉR EGYSÉGES ÁRA.** Bucarest. A malomtulajdonosok szindikátusa a miniszteriumnak memorandumot nyújtott be, amelyben a kenyér árának az ország egészére való egységes megállapítását kérték olyképen, hogy bázisul a bucuresti ár szolgáljon s a nyereség 15-20 halm legyen kilogrammonként.

— **MEGNYILNAK A HATÁROK.** Bucarest. Holnap megnyitják a határokat, amelyeket a rubel bevezetése tartamára elzártak.

Patronázs-menhely Aradon.

Keller János a Patronázs-egyesület titkára ma beható tanácskozást folytatott dr. Crisan Aurél prefektussal, dr. Roba János polgármesterrel és dr. Angel István helyettes polgármesterrel az Aradon létesítendő Patronázs-menhely ügyében. Az egyület a Mittelmann-gyártelepet épületekkel együtt kéri a várostól és itt 50-60 ágyas menhelyet, továbbá öt ipari műhelyet akar létesíteni. A titkár közölte, hogy a menhely belső berendezéseinek költségei már részben fedezetet nyertek a parkfűtőpály 50 ezer leies jövedelméből és az évi ötezer lei államszegélyből. Számítani lehet tartásdíjakból, tagdíjakból és társadalmi támogatásból évi 30-40 ezer leire, az iparüzemek jövedelméből pedig évi 25-30 ezer leire, amiből a menhely fenntartását biztosítani lehet. Elmondotta még a titkár azt is, hogy az egyesület tervbe vette egy női Patronázs-menhely létesítését is. A prefektus és a két polgármester megígérték legmesszebbmenő támogatásukat. Az egyesület most írásban fogja kérni a Mittelmann-teleket. A terveket a mérnöki hivatal az építészeti bizottság bevonásával megvizsgálja és ennek alapján tesz előterjesztést a tanácsnak.

Ötvenkét éves asszony bigámije.

Az aradi törvényszék legközelebb érdekes bigámia-esettel fog foglalkozni. A kettős házasságkötés bűnét jóhiszeműleg egy ötvenkét éves aradi asszony követte el. Az asszony 1919 februárjában megjelent az állami anyakönyvi hivatalban egy tizenhét éves fiatalember és két tanu jelenlétében és előadta, hogy házasságot kötött a fiatalemberrel. A két tanu azt igazolta, hogy az asszony férje, aki a háború elején a harctérre ment, ott elesett. Egy másik alkalommal egy asszony kíséretében jelent meg az anyakönyvvezető előtt, akinek jegyzőkönyvébe mondotta azt, hogy a tanuként hozott asszony bemondása alapján a Vöröskereszt Egyesület megerősítette férje halálát. Miután a tanuk esküt tettek vallomásként, a házasságkötést semmi sem akadályozta és az árvaszék is hozzájárult a teljesen árva tizenhét éves fiú házasságához. Az ötvenkét éves asszony és a

gyerek-ember annak rendje és módja szerint házasságra léptek egymással. Ezelőtt kilenc nappal orosz hadifogságból teljes épségben és egészséggel hazaérkezett a férfi, akit természetesen kellemetlenül érintett az, hogy tűzhelyét nem találta elhagyatva. Érdeklődésére hamarosan megkapta a választ, hogy hosszú távolléte alatt felesége máshoz ment férjhez. A férj nem ragyon vette szívére a dolgot, módjával az anyakönyvvezető előtt abban egyezett meg, hogy a fiatalember addig éljen az asszonnal, míg meg nem tudja s addig ő is máshol keres vigasztalást. Amikor a fiatal férj a házasságot megunt, adja vissza neki az asszonyt. Természetesen ehhez a megegyezéshez a törvényszék is bele fog szólni, a mennyiben hivatalból megindítja az eljárást a bigámia elkövető asszony ellen és az esküt tett tanuk ellen.

ságrókat és szuronyos katonákkal letartóztatta. A jogtalan inzultussal szemben az újságírók szervezete tiltakozást jelentett be, mire a legilletékesebb helyen elégtételt helyeztek kintásba a hivatásuk gyakorlása közben személyes szabadságukban megsértett újságíróknak. Argetoianu belügyminiszter személyesen foglalkozik az eset megvizsgálásával.

A lengyelek elfoglalták Luckót.

BRASSÓ. Csicserin visszautasította a lengyelek azon javaslatát, hogy a rigai békétárgyalásokon Ukrajna is képviselve legyen az ellenforradalmár Petljura megbízottjainal. Kijelentette, hogy csak Szovjetukrajna létezik, amely Szovjetországnak szövetségese és ha Lengyelország azt kívánja, hogy a lengyel felkelők is résztvegyenek a rigai tárgyalásokon, hozzájárul ahhoz, hogy Bevidk miniszter, jelenjék meg a képviselőtükben.

LYON. A lengyelek előnyomulásuk közben elfoglalták Luckót.

A szerkesztőért ideiglenesen:

KAROLY JÓZSEF

felel.

Censurat: ALEX. FRUGINA.

Apró hirdetések

Levelezés.

LEÁNYOK és fiatal özvegyek! Ereztéget fiatal ember keresi az ismerettség. Leveleket „jó barátság” jellegre a kiadóba kérem. 3950

Alkalmazás.

TISZTESSÉGES, dolgoz mindenek, vagy bejárónő azonnali felvétel. Strada Consistoriului (Batthyány-utca) 23. l. em. jobbra. 1000

SZAKAOSNÓ jó bizonyítvánnyal iri-házhoz azonnali felvétel. Cím a kiadóban. 800

NÉMET nevelőnő keresetlik, franciául tudók előnyben. Cím Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 9917

FIATAL házastérpár felvétetik a színházi versenybárában. 9917

Vétel és eladás.

JÓKARBAN levő gyermekkosár, két fettel kis asztalkával eladó. Strada Romanului (Zrínyi-utca) 6. 5917

SZABADON FUTÓ kerékpár jó gumival eladó. Cím a kiadóban. 8958

ELADÓ fekete jacket mellényvel, teljesen új. Boulevardul Reg. Ferdinand (József főherceg-ut) 8., földszint balra. 8955

BARTA-MADARASZ-féle magyar olvasókönyv a katolikus gymnasium első osztálya számára használt vagy új állapotban megvételre keresetlik. Str. Consistoriului (Batthyány-utca) 23. 600

HAROM IGASKOCSI, 1 uri szén, 1 két kerekű kordó, 1 tűznehézsoros vetőgép, 1 szecskavágó, 1 két és 1 három táblás vasfogas borona teljes felszereléssel, 1 szőlőgruber, 1 kukorica töltő eke, 1 nagy és 1 kis 7-es eke egy vasú eladó. Beteleholm ügynökség. Piata Imperial Traian (Attila-tér) 2. l. vagy Fehér Kereszt háznál. 3954

ANTI-K porcellán, butort, szőnyegeket, festményeket magas áron vesz Salon Artistique. Boulevardul Regina Mária (Andrássy-tér) 21. l. 40351

Csáky

órán, ókszerész és vésnök

Aradon, Str. Heria (Széchenyi-u.) 1.

Szakorás antihely és ókszer vésnök műterem 8971

Aranyat a legmagasabb áron vesz.

Mokrai 6-bor

70-80 Hl. egészben vagy részben, hordóval együtt, vagy anélkül, jutányos áron eladó. Érdeklődők forduljanak:

Ludovic Babuhoz

Arad, Oalea Saguna (Varjassy Lajos-utca) 54. szám. 3929

T. C.

Van szerencsénk tisztelttel tudomására hozni, hogy Brassóban Kolostor-utca 17. szám alatti

„Áruforgalmibank Részvénytársaság"-unkat megnyitottuk.

Átveszünk szolid és gyors fogantatás mellett minden nemű bankári és bizományos üzleteket.

Betéteikért 4%
és időközös kötött betéteikért ... 4 1/2%-ot fizetünk.

Teljes tisztelttel:

Áruforgalmibank Részvénytársaság Igazgatósága:

Csall Frigyes,

elnök.

3880

Dr. Csall Rudolf,

igazgató.

WEISSMANN FÜLÖP

technikai irodája és irodája BUCUREST, OALEA VIOTREI 28

Telefon 32-82.

8995

Állandó raktáron gyárak, malmok és fűrészmalomok részére: angol gépszijak, manilla-zsinór, fémek, forrasztó zinn 99%-os, Klingerit, Asbest, asztalos enyv, csövek, tisztító gyapot, szögek, vasdrót, vashádog stb. Villamos berendezések és dinamó felszerelési kellékek. Nagy izzólámpa raktár 110, 120, 150 és 220 Watt. Továbbá: cipész szerszámok és Leonhardy tinta.

KÖNYVTARAKAT, hangjegyeket, festményeket és bélyeggyűjteményeket vesz Kerpel könyvkereskedés. 924

TIZEDES ÉS ASZTALI MÉRLEG, valamint egy üvegajtó megvételre keresetlik. Cím a kiadóban. 900

NÉGY WAGON új transport hordó 700 literrel 950 literig eladó. Ártesztést ad Kletter János Brassó, Kurt-utca 8. 3885

KÉTSZÁZHUSZ Ftó prima minőségű Transport boros hordó jutányosan eladó és 35 kg. prima Beszterce szilvalekvár, Pavel Puga, Boroshebes. 10312

EGY jókarban levő zongora eladó. Megtekinthető Ularad F6-ut 174. 3948

SZAZ HIL PRIMA transport boroshordó eladó. Bővebbet Molnár Györgynél, Piata Avram Iancu 7. 3949

HASZNALT ÓLOM megvételre keresetlik. Bővebbet a kiadóban.

Ingatlan.

Két utóara nyíló három 2 szobás lakásból álló belvárosi ház családi körülmények miatt eladó. Bővebbet Farkas-utca 8. sz. 3940

Üzletek.

ÜZLET ÉS VENDEGLŐ BÉRLÉT teljes berendezéssel és foggal, működésben lévő pálinkafőzővel, szilvatermő vidéken elköltözés miatt azonnali eladó. Megkeresések „Rentabel” jellege alatt a kiadóba kéretnek. 3947

Oktatás.

NÉMET és francia nyelvértéket adok. Ugyanott német és francia irodalomtört. órák. Boczkó-utca 2., II. emelet. 3952

Különféle.

NŐI KALAPÖZLETEK keresek hozzáértő társat, esetleg tőke nélkül is. Cím: Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 9917

APRÓHÍRDETESEKET az Aradi Közlöny részére felvessz Wallinger István hirdetésfelvételi irodája Lázár Vilmos-utca, Klein I. hirdetés és hirdlap irodája Strada Romanului (Zrínyi-u.) és Manol, Boulevardul Regele Ferdinand I. (Boros Béni-tér) 15. szám alatti papírlétele.